

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Avdelningen för krisberedskap och civilt försvar
Verksamheten för styrning av civil beredskap
Enheten för planering av civil beredskap

Remissvar MSB 2025-03701.

"Öppen remiss. En vägledning för arbete med riskhantering"

Åklagarmyndigheten har beretts möjligheten att inkomma med synpunkter på MSB:s vägledning "En vägledning för arbete med riskhantering".

Åklagarmyndigheten ser överlag positivt på en vägledning för arbete med riskhantering. Det anses särskilt positivt att "ISO 31000:2018 – Riskhantering – Vägledning" har använts som grund för MSB:s vägledningsförslag. Åklagarmyndigheten anser att detta kan bidra till en positiv vidareutveckling av myndigheters riskhanteringsarbete.

Åklagarmyndigheten lämnar synpunkter på förslaget i bifogad kommentarsmall från MSB.

Detta yttrande har beslutats av säkerhetschefen John Olofsson efter föredragning av beredskapsspecialisten Marina H Johansson. I den slutliga handläggningen av ärendet har också enhetschefen för totalförsvarsenheten Kristian Agneklev deltagit.

John Olofsson
Säkerhetschef

Marina H Johansson
Beredskapsspecialist

Kopia till:

Kommunikationsavdelningen
Rättschefen
Biblioteket

Kommentarsmall

Öppen remiss En vägledning för arbete med riskhantering 10 mars – 7 april. Du lämnar dina synpunkter genom att mejla registrator@msb.se senast **den 7 april**. Märk ert svar med diarienummer MSB 2025-03701

För att vi ska kunna hantera dina synpunkter behöver följande information finnas med i mailet:

- Ämnesrad: Öppen remiss En vägledning för arbete med riskhantering
- Ditt för- och efternamn och din organisation.
- Om detta är dina synpunkter eller om det är samlade och avstämde synpunkter i din organisation.

Använd gärna denna mall för att underlätta vår hantering att ta emot dina synpunkter. Skicka den även gärna till oss i Wordformat.

Fråga	Svar/kommentar
Är texterna tillgängliga och språkbruket anpassat för målgruppen?	Delvis. För de som tidigare arbetat med ISO på olika områden kommer vägledningen att vara lätt att ta till sig. När det gäller exempelvis riskstrategier, som är starkt kopplade till just ISO, kan det behövas ytterligare beskrivningar för att få läsaren att förstå vikten av dessa. Generellt sett kan det vara bra att ge läsaren verksamhetsnära exempel med andra skrivningar som förtydligar viss nomenklatur som hämtats från ISO. Se exemplet i återkopplingen i tabellen nedan, rad 3.
Är vägledningens omfattning och nivå avpassad för att fylla sitt syfte?	Delvis. Se återkoppling i tabellen nedan, rad ett och två.

Rubrik, sid.nr. eller specifikt stycke?	Kommentar (så specifik som möjligt)	Ändringsförslag	Motivering till ändringsförslaget
Generellt	a) Det finns flera förordningar som styr riskområdet för myndigheter: • förordningen (1995:1300) om myndigheters riskhantering, • internrevisionsförordningen (2006:1228), • förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll därtill finns: • "MSBFS 2024:5 föreskrifter om statliga myndigheters redovisning av risk- och sårbarhetsbedömningar" Samtliga ovan nämnda regelverk kan potentiellt utgöra någon form krock eller konflikt med remitterad vägledning. Exempelvis är internstyrning och kontroll ett finansiellt drivet rapporteringssätt kopplat till risk medan ISO har ett mer holistiskt perspektiv. Hur	• förtydliga målgruppen för vägledningen kopplat till att flera myndigheter har andra regelverk och metoder som är lagstadgade att följa • fundera på och förtydliga hur remitterad vägledning förhåller sig till regelverken	

	fungerar dessa två riskmetoder tillsammans med t.ex. risk- och sårbarhetsbedömningen för en myndighet som potentiellt skulle arbeta med alla tre riskmetoder? Därtill finns också CER- och NIS-direktiven som kan påverka hur en samhällsviktig verksamhet arbetar med riskhantering. I CER-direktivet står det exempelvis att <i>"samhällsviktig verksamhet ska identifieras för varje sektor och delsektor ska medlemsstaterna identifiera alla aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet. I identifiering ingår en bedömning av betydande konsekvenser vid ett bortfall av en samhällsviktig verksamhet utifrån bland annat antal användare som berörs, ekonomiska konsekvenser, geografiska konsekvenser och beroenden till andra samhällsviktiga verksamheter"</i>. Det bör analyseras hur direktiven eventuellt kan påverka vägledningen.		
Generellt	Det framgår inte hur vägledningen förhåller sig till risk- och sårbarhetsbedömningen. Vid arbete med riskhantering, oavsett i vilket syfte risker identifieras, bör en gemensam process användas för att bland annat göra riskerna jämförbara med varandra.	Vägledningen för risk- och sårbarhetsbedömningen och remitterad vägledning bör vara likriktade och inte stå i konflikt med varandra. Metoderna bör vara lika avseende tillvägagångssätt, hur risker ska beskrivas och värderas för att de ska kunna vara jämförbara med varandra på en aggregerad nivå.	
Sida: 5 Rubrik: Vad är riskhantering Stycke: 1a stycket Skrivning: "Risker är effekten av osäkerheter på en organisations mål."	Definitionen som presenteras som beskriver vad en risk är kan upplevas som svår att förstå om läsaren inte har goda kunskaper om och erfarenheter från att ha arbetat med antingen ISO, Enterprise Risk Management eller riskhantering i en internationell kontext. ISO tar hänsyn till att riskens påverkan på organisationens mål kan vara positiv eller negativ. I remitterad vägledning har MSB avgränsat den positiva utkomsten av risken vilket tros förenkla arbetsprocessen för användaren. Däremot kan det göra att ISOs definition av risk eventuellt upplevs förvirrande då ena delen av definitionen är avgränsad i materialet.	Förslagsvis kan några exempel efterfölja definitionen, förslag: <i>"Risker är effekten av osäkerheter på en organisations mål. Detta kan ytterligare beskrivas som möjligheten eller sannolikheten att något oönskat skall inträffa som påverkar organisationens mål eller skadar organisationen utifrån andra aspekter såsom finansiellt, eller varumärkesmässigt."</i>	

	Definitionen behöver inte nödvändigtvis ändras men kan eventuellt förklaras ytterligare för de mottagare som är nya på riskområdet eller inte har arbetat med ISO tidigare.		
Sida: 20 Rubrik: Exempel på hur en riskidentifiering kan dokumenteras Skrivning: <i>"Det är viktigt att beskriva risken utförligt hur riskerna kan påverka organisationens möjligheter att nå sina uppsatta mål, samt hur den fortsatta hanteringen av riskerna kan ske på bästa sätt."</i>	Avsaknad av hur risker bör vara beskrivna för att möjliggöra en effektiv och riktad åtgärdslista. Hur en risk beskrivs är viktigt för att få önskad effekt av de eventuella åtgärder som behöver vidtas. En riskbeskrivning bör innehålla tre saker: 1. en orsak (ett befintligt tillstånd, en befintlig sårbarhet, brist eller ett hot) 2. en händelse 3. en konsekvens/påverkan på organisationen eller annan verksamhet Orsakerna som beskrivs hanteras genom att identifiera förebyggande åtgärder. Konsekvenserna som beskrivs hanteras genom att identifiera reaktiva åtgärder. I tabell 5 exemplifieras det hur en dokumentation kan se ut. I tabellen beskrivs inga konsekvenser vilket bidrar till att en organisation som använder sig av vägledningen kan missa att identifiera de reaktiva åtgärderna som kan behöva implementeras.	Förslagsvis presenteras det hur en organisation kan använda sig av ett "risk-språk" för att beskriva sina risker. Riskspråket kan beskrivas som ett berättande hjälpmedel för att beskriva sina risker. • En orsak beskrivs genom att använda orden <i>"på grund av"</i> följt av det befintliga tillståndet, sårbarheten, bristen eller hotet. • En händelse beskrivs genom att använda sig av orden <i>"kan det inträffa, sker, händer, inträffar"</i> följt av själva händelsen • En konsekvens beskrivs genom att använda orden <i>"resulterar i, medför att"</i> följt av konsekvensbeskrivning/påverkan på verksamheten Exempel: På grund av (orsak) återkommande obehagad matlagning i köket kan (händelse) en brand inträffa som resulterar i (konsekvens) att personalrestaurangen inte kan tillaga mat under en längre period. I ovan exempel hanteras då orsakerna med förebyggande åtgärder såsom nya rutiner för matlagning, utbildning i brandsäkerhet etc. Konsekvenserna hanteras med reaktiva åtgärder såsom brandsläckare, sprinkler och brandlarm. Det finns en metod för riskidentifiering som på engelska kallas "The risk bowtie method" (direktöversatt till svenska "riskflugan"). Metoden för att beskriva en risk säkerställer att samtliga viktiga delar av beskrivningen kommer med. Förslagsvis används metoden som inspiration för att ytterligare beskriva hur risker i vägledningen kan beskrivas.	
Sida: 23 Rubrik: Exempel på hur en analys och värdering kan dokumenteras Tabell 6 Text. Kolum 2 "Orsak"	I tabellen finns en beskrivning av vad som ska kunna utläsas i kolumnen "orsak". Beskrivningen lyder: <i>"Vilka bakomliggande faktorer finns som kan påverka konsekvens och sannolikhet av?"</i> Bakomliggande faktorer för både konsekvens och sannolikhet kan inte summeras upp till enbart begreppet orsak.	Förslagsvis finns en kolumn för förebyggande åtgärder som hanterar orsaksproblematiken och en kolumn för reaktiva åtgärder som hanterar omfattningen av konsekvenserna.	

	För att korrigera sannolikheten att något händer behöver orsaken hanteras (förebyggande åtgärder) och för att korrigera hur stor påverkan blir behöver konsekvenserna hanteras (reaktiva åtgärder).		